

Spelling in beeld

werkwoorden groep 6

u

WW

1

werkwoorden herkennen

Werkwoorden vertellen wat mensen en dieren *doen*.

ik speel, ik lach, jij slaapt, hij zeilt, zij springt, wij vliegen, jullie zitten, de acteurs buigen, de honden graven, de kinderen drinken

1. Bedenk: Is het een *werkwoord* of niet?
2. Ieder werkwoord heeft *drie* persoonsvormen:
 1. ik ... 2. hij ... 3. wij ...
3. Kies de goede persoonsvorm.
4. Twijfel je: wel of geen **t**? Denk aan *lopen*.

Werkwoorden hebben niet altijd met werken te maken.

Maak in je hoofd de zin: *Kun je ...?*

Kun je lopen? Ja, dus *lopen* is een **werkwoord**.

Kun je molen? Nee, dus *molen* is geen **werkwoord**.

De woordenboekvorm: zo staat het werkwoord in het woordenboek.

De woordenboekvorm eindigt bijna altijd op en: *lopen, pakken, veranderen.*

In de zin eindigt een werkwoord niet altijd op en: *ik leef, mama betaalt.*

De woordenboekvorm wordt ook het hele werkwoord genoemd.

woorden van de week

lopen
voelen
ik slaap
ik beweeg
hij gooit
hij leest

extra woorden

bewegen
vertellen
wandelen
ik sleep
ik vergeet
ik speel
hij gebruikt
de man kijkt
wij werken

u

WW

2

werkwoorden hebben drie persoonsvormen

Voorbeeld:

- woordenboekvorm: *lopen*
- persoonsvormen:
 1. ik *loop*
 2. hij *loopt*
 3. wij *lopen*

1. Bedenk: Is het een *werkwoord* of niet?
2. Ieder werkwoord heeft *drie persoonsvormen*:
 1. ik ... 2. hij ... 3. wij ...
3. Kies de goede persoonsvorm.
4. Twijfel je: wel of geen **t**? Denk aan *lopen*.

Persoonsvorm 1: ik-vorm.

Haal van de woordenboekvorm **~en**

af: *denken* - ik *denk*

Blijf opletten: schrijf *ik loop, ik pak* (dus niet: *ik ~~lop~~, ik ~~pakte~~*).

Persoonsvorm 2: hij-vorm.

Schrijf achter de ik-vorm een **t**.

ik *haal*

ik *ren*

hij *haalt*

hij *rent*

Maak de hij-vorm dus *niet* langer om te horen of je een *d* of een *t* schrijft!

ik *praat* - hij *praat*: **geen extra t!**

woorden van de week

ik loop
ik pak
ik denk
hij loopt
hij pakt
hij denkt

extra woorden

ik verstop
ik fiets
ik wandel
ik praat
hij verstopt
hij fietst
hij wandelt
hij praat
hij kletst

u

WW

3

werkwoorden met v en z

Let op de ik-vorm en de hij-vorm.
Wat gebeurt er met de v van blijven en de z van lezen?

1. ik <i>blijf</i>	1. ik <i>lees</i>
2. hij <i>blijft</i>	2. hij <i>leest</i>
3. wij <i>blijven</i>	3. wij <i>lezen</i>

-
1. Bedenk: Is het een *werkwoord* of niet?
 2. Ieder werkwoord heeft *drie persoonsvormen*:
1. ik ... 2. hij ... 3. wij ...
 3. Kies de goede persoonsvorm.
 4. Twijfel je: wel of geen **t**? Denk aan *lopen*.

Let op bij het schrijven van de persoonsvormen van werkwoorden met v en z.

ik-vorm

De letters v en z staan nooit aan het eind van een woord. De v wordt dan een f, de z wordt een s.

Dat gebeurt ook bij de ik-vorm van werkwoorden met v en z.

leven - ik *leef* *reizen* - ik *reis*

hij-vorm

Bij de hij-vorm van werkwoorden met v en z komt de t achter de ik-vorm te staan, dus:

ik leef - *hij leeft* *ik reis* - *hij reist*

ik blijf
ik lees
ik durf
hij blijft
hij leest
hij durft

ik leef
ik reis
ik beloof
ik wijs
hij leeft
hij reist
hij beloof
hij wijst
hij proeft

u

WW

4

werkwoorden met d

Let op de ik-vorm en de hij-vorm van het werkwoord vinden.

1. ik vind	1. ik loop
2. hij vindt	2. hij loopt
3. wij vinden	3. wij lopen

Schrijf je een t? Dat kun je niet horen.
Denk aan lopen!

1. Bedenk: Is het een *werkwoord* of niet?
2. Ieder werkwoord heeft *drie* *persoonsvormen*:
1. ik ... 2. hij ... 3. wij ...
3. Kies de goede persoonsvorm.
4. Twijfel je: wel of geen t? Denk aan *lopen*.

Let op bij het schrijven van de persoonsvormen van werkwoorden met d (bijvoorbeeld vinden).

ik-vorm: ik vind

Er is gewoon ~en van de woordenboekvorm afgehaald. De d zat al in het werkwoord.

hij-vorm: hij vindt

De d zat al in het werkwoord. Daar is een t bijgekomen.

woorden van de week

ik vind
ik word
ik raad
hij vindt
hij wordt
hij raadt

extra woorden

ik red
ik bind
ik schud
ik vermoed
hij redt
hij bindt
hij schudt
hij vermoedt
hij verbiedt

U

WW

5

persoonsvormen invullen

Met de drie persoonsvormen kun je alle zinnen schrijven.

In bijna alle zinnen *hoor* je welke persoonsvorm je moet schrijven.

Hoor je niet welke persoonsvorm je schrijft?

Denk dan aan het werkwoord *lopen*.

1. Bedenk: Is het een *werkwoord* of niet?
2. Ieder werkwoord heeft *drie persoonsvormen*:
1. ik ... 2. hij ... 3. wij ...
3. Kies de goede persoonsvorm.
4. Twijfel je: wel of geen **t**? Denk aan *lopen*.

Let op bij werkwoorden met **d**.

De persoonsvormen van deze werkwoorden zijn lastig.

Want je hoort geen verschil tussen *ik vind* (**ik-vorm**) en *hij vindt* (**hij-vorm**).

Denk dan aan het werkwoord *lopen*.

Voorbeelden:

(*worden*) *De minister w...*

Schrijf je een **t** of niet?

Denk: *De minister loopt* - met **t**

Dan ook: *De minister wordt* - met **t**

(*vinden*) *V... jij dat ook?*

Schrijf je een **t** of niet?

Denk: *Loop jij?* - zonder **t**

Dan ook: *Vind jij?* - zonder **t**

de man geeft
Marco reist
jij loopt
jij wordt
loop jij?
word jij?

ik durf
Peter durft
Ali schrijft
jullie schrijven
jij wordt
word jij?
Jos gooit
Els ziet
Job verbiedt

u**WW****6****werkwoorden****werkwoorden met een ik-vorm op ~a, ~ij, ~ou**

Let bij deze werkwoorden op de ik-vorm en de hij-vorm.

1. ik <i>sta</i>	1. ik <i>hou</i>
2. hij <i>staat</i>	2. hij <i>houdt</i>
3. wij <i>staan</i>	3. wij <i>houden</i>

1. Bedenk: Is het een *werkwoord* of niet?
2. Ieder werkwoord heeft *drie* *persoonsvormen*:
1. ik ... 2. hij ... 3. wij ...
3. Kies de goede *persoonsvorm*.
4. Twijfel je: wel of geen **t**? Denk aan *lopen*.

Werkwoorden op ~aan

Van sommige werkwoorden eindigt de woordenboekvorm op **~aan**.

gaan, slaan, staan, verstaan.

Let op de *persoonsvormen*.

1. ik *sta* 2. hij *staat* 3. wij *staan*

Werkwoorden met d

Van sommige werkwoorden met **d** hoor je in de ik-vorm geen **/t/**.

ik snij, ik rij, ik hou

De **d** wordt daar meestal niet geschreven. (Dat mag trouwens wel: *ik rij* en *ik rijd* zijn allebei goed.)

In de hij-vorm schrijf je de **d** van de woordenboekvorm **wel** altijd.

ik hou - hij houdt ik snij - hij snijdt

woorden van de week

ik sta
ik hou
ik rij
hij staat
hij houdt
hij rijdt

extra woorden

ik sla
ik ga
ik snij
ik glij
hij slaat
hij gaat
hij snijdt
hij glijdt
hij verstaat

u

WW

7

werkwoorden: overzicht

Dit zijn de persoonsvormen van *lopen* en *vinden*.

ik <i>loop</i>	ik <i>vind</i>
jij <i>loopt</i>	jij <i>vindt</i>
<i>loop</i> jij?	<i>vind</i> jij?
hij <i>loopt</i>	hij <i>vindt</i>
wij <i>lopen</i>	wij <i>vinden</i>

-
1. Bedenk: Is het een *werkwoord* of niet?
 2. Ieder werkwoord heeft *drie persoonsvormen*:
1. ik ... 2. hij ... 3. wij ...
 3. Kies de goede persoonsvorm.
 4. Twijfel je: wel of geen *t*? Denk aan *lopen*.

In het schema staan vijf persoonsvormen. Maar er zijn maar drie *verschillende* persoonsvormen.

De persoonsvorm met *jij* is geen aparte persoonsvorm, maar de *ik-vorm* of de *hij-vorm*.

jij ervoor? *hij-vorm*: *jij loopt*

jij erachter? *ik-vorm*: *loop jij?*

Twijfel je of er een *t* bijkomt?

Denk aan *lopen*.

jij loopt **dus ook**: *jij vindt*

loop jij? **dus ook**: *vind jij?*

jij loopt / loop jij?
jij duwt / duw jij?
jij vindt / vind jij?
jij wordt / word jij?
jij durft / durf jij?
jij leest / lees jij?

jij krabt / krab jij?
jij snapt / snap jij?
jij danst / dans jij?
jij begint / begin jij?
jij raadt / raad jij?
jij geeft / geef jij?
jij denkt / denk jij?
jij gooit / gooi jij?
jij praat / praat jij?

u

WW

8

werkwoorden: zijn, hebben, kunnen, willen, mogen en zullen

Onthoud de persoonsvormen van deze zes werkwoorden. Die worden anders gevormd dan de persoonsvormen van andere werkwoorden.

1. Bedenk: Is het een *werkwoord* of niet?
2. Ieder werkwoord heeft *drie persoonsvormen*:
1. ik ... 2. hij ... 3. wij ...
3. Kies de goede persoonsvorm.
4. Twijfel je: wel of geen t? Denk aan *lopen*.

zijn
ik *ben*
jij *bent*
ben jij?
hij *is*
wij *zijn*

kunnen
ik *kan*
jij *kunt*
kun jij?
hij *kan*
wij *kunnen*

mogen
ik *mag*
jij *mag*
mag jij?
hij *mag*
wij *mogen*

hebben
ik *heb*
jij *hebt*
heb jij?
hij *heeft*
wij *hebben*

willen
ik *wil*
jij *wilt*
wil jij?
hij *wil*
wij *willen*

zullen
ik *zal*
jij *zult*
zul jij?
hij *zal*
wij *zullen*

ik *ben*
jij *bent* / *ben* jij?
hij *is*
ik *heb*
jij *hebt* / *heb* jij?
hij *heeft*

ik *kan*
jij *kunt* / *kun* jij?
hij *kan*
jij *mag* / *mag* jij?
hij *mag*
jij *wilt* / *wil* jij?
hij *wil*
jij *zult* / *zul* jij?
hij *zal*